

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У СТРАХУВАННІ: У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Навчальний посібник

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

2025

УДК 368:658.15(075.8)

Р 498

Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол №8 від 30 червня 2025 р.)

Рецензенти:

Дубина М.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Лаврук О.В. – доктор наук з державного управління, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».

Р 498 **Ризик-менеджмент у страхуванні** : у схемах і таблицях : навч. посібник / укл.: Л.В. Попова, М.П.Федишин. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. – 224 с.

ISBN 978-617-8703-00-0

Навчальний посібник спрямований на формування необхідних теоретичних знань і набуття практичних навичок з дисципліни «Ризик-менеджмент у страхуванні». У посібнику розкрито основи ризик-менеджменту в страхуванні, концептуальні основи ризик-менеджменту, особливості ідентифікації, оцінки, аналізу та методів мінімізації страхових ризиків; класичні і сучасні підходи до управління ризиками, що використовуються у страхових компаніях; методи управління портфелем ризиків страхових компаній, ризиків інвестиційної діяльності та втрати платоспроможності.

Для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

УДК 368:658.15(075.8)

ISBN 978-617-8703-00-0

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025

© Попова Л.В Федишин М.П.
(укладачки), 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ТЕМА 1. СУТЬ СТРАХОВОГО РИЗИКУ ТА ЙОГО ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ	6
ТЕМА 2. КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ	27
ТЕМА 3. СУТЬ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЙОГО ЗАВДАННЯ	52
ТЕМА 4. ПОРТФЕЛЬ РИЗИКІВ СТРАХОВИКА ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМИ	71
ТЕМА 5. РИЗИКИ У МАЙНОВОМУ СТРАХУВАННІ ТА ЇХ ОЦІНКА	97
ТЕМА 6. РИЗИКИ У СТРАХУВАННІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЇХ ОЦІНКА	115
ТЕМА 7. РИЗИКИ В ОСОБИСТОМУ СТРАХУВАННІ ТА ЇХ ОЦІНКА	127
ТЕМА 8. РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКА	151
ТЕМА 9. РИЗИКИ ВТРАТИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИКА ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМИ	172
ТЕМА 10. ЦИФРОВЕ СТРАХУВАННЯ	199
ДОДАТКИ	215

ПЕРЕДМОВА

Сучасний страховий ринок характеризується високим рівнем динаміки, конкуренції та невизначеності. У цих умовах ефективне управління ризиками стає ключовим чинником стабільності та розвитку страхової компанії. Саме тому формування системного підходу до ризик-менеджменту у сфері страхування набуває особливого значення як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент у страхуванні» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

здатність:

- до пошуку, оброблення та аналізу, синтезу інформації, прийняття управлінських рішень та креативної професійної страхової діяльності;
- застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях як професійної самореалізації;
- застосовувати знання страхового законодавства у сфері регулювання фінансового ринку.

Програмні результати навчання.

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення задля прийняття ефективних управлінських рішень у сфері страхової діяльності;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні, виконувати на високому професійному рівні конкретні фінансові операції, приймати оптимальні

управлінські рішення як у звичайних, так і в екстремальних умовах роботи страхових компаній.

Навчальний посібник присвячений вивченню основ ризик-менеджменту в страхуванні, зокрема ідентифікації, оцінці, аналізу та методам мінімізації страхових ризиків. У ньому розглядаються як класичні, так і сучасні підходи до управління ризиками, що використовуються у страхових компаніях. Розкрито концептуальні основи ризик-менеджменту, методи управління портфелем ризиків страхових компаній, ризиків інвестиційної діяльності та втрати платоспроможності. Посібник містить базовий лекційний матеріал, поданий у схемах і таблицях; перелік завдань з теми; питання для самоперевірки; тестові та практичні завдання до кожної теми; перелік використаної літератури.

Посібник розрахований на студентів економічних і фінансових спеціальностей, викладачів, а також фахівців, які прагнуть поглибити знання в галузі страхування та управління ризиками. Матеріал викладено у доступній формі з прикладами, таблицями та рисунками, практичними завданнями, що сприяє кращому засвоєнню знань та розвитку аналітичного мислення.

Сподіваємося, що видання стане корисним джерелом інформації та надійним інструментом для опанування курсу «Ризик-менеджмент у страхуванні».

Навчальне видання

**РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У СТРАХУВАННІ:
У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ.**

Навчальний посібник

Укладачки:

*Любов Василівна **Попова**, Майя Пилипівна **Федишин***

Відповідальна за випуск **Бак Н.А.**

Літературний редактор **Лукул О.В.**

Технічне редагування та дизайн обкладинки

Чораєва Г.К.

Підписано до друку 00.12.2025. Формат 60х84/16.

Папір офсетний. Друк цифровий. Умов.-друк. арк. 12,3.

Обл.-вид. арк. 13,2. Зам. Н-000.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.